

ע"פ 54696/02/17 - מוחמד איברהים נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 54696-02-17 איברהים(עצור בפיקוח) נ' מדינת ישראל

בפני כבוד השופטת חגית מאק-קלמנוביץ
מערערים מוחמד איברהים (עצור בפיקוח) ע"י ב"כ עו"ד דודו עמר
נגד מדינת ישראל
משיבים ע"י ב"כ עו"ד דולי מזעל
מפרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)

החלטה

העובדות וטענות הצדדים

1. זהו ערעור על גזר דינו של בית משפטי השלום לתעבורה בירושלים (כב' סגן הנשיא יהושע צימרמן) מיום 15.1.17. המערער הורשע בעבירות של נהיגה בזמן פסילה, נהיגה כשתוקף הרשיון פקע ונהיגה ללא ביטוח. הנהיגה בוצעה בחודש אוגוסט 2016, כאשר רשיונו של המערער נפסל בנוכחותו ובנוכחות בא כוחו למשך 20 חודשים והוא הפקיד את רשיונו ביום 2.5.16. בנוסף, המערער לא חודש את רשיון הנהיגה שלו ותקפו פקע בשנת 2008. בית משפט קמא דן את המערער למאסר בפועל למשך שמונה חודשים, הפעלת מאסר על תנאי לשמונה חודשים בחופף למאסר בתיק זה, פסילת רשיון נהיגה בפועל ועל תנאי לשנים עשר חודשים על אחת וכן מאסר על תנאי. הערעור הוא על חומרת העונש.
2. ב"כ המערער טען כי בית המשפט שגה כאשר לא התחשב בסיכויי השיקום של המערער ולא הורה על אמצעי שיקומי במקום לשלוח את המערער למאסר. הוא ציין כי שירות המבחן הגיש תסקיר בעניינו של המערער, והמליץ לשלבו בהליך טיפולי בקבוצה המיועד למבצעי עבירות תעבורה, והמערער הביע נכונות להשתלב בקבוצה כזו. לטענת המערער היה על בית המשפט להורות על הארכת המאסר המותנה התלוי ועומד נגדו ולתת לו להשתלב בהליך שיקומי, במקום לשלוח אותו למאסר. עוד טען כי בית המשפט חרג מרמת הענישה המקובלת, וכי לא נתן משקל להדרגתיות במתחם הענישה, שכן מדובר בפעם הראשונה שבה עבר המערער עונש של נהיגה בפסילה וראוי היה לגזור עליו עונש שאינו כה חמור. נטען עוד כי בית המשפט לא נתן משקל לנסיבות העבירה, כאשר המערער נסע בדרך עפר צדדית באופן שאינו מסכן את עוברי הדרך, וכן שגה כאשר לא קבע כי עונש המאסר על תנאי התלוי ועומד נגד המערער איננו מידתי. המערער הוסיף כי לא ניתן משקל מספיק לנסיבותיו האישיות. המערער הוא כבן שישים, נשוי ואב לשישה ילדים, הוא שקוע בחובות והעבירה שעבר היתה נהיגה

במשאית לצורך פרנסת המשפחה, מצבו הרפואי בכי רע, הוא הודה וחסך זמן יקר.

3. ב"כ המשיבה ביקשה להשאיר על כנו את פסק הדין של בית משפט קמא. היא הגישה את גליונות הרשעותיו של המערער, הפליליות והתעבורתיות, וצינה כי לחובתו 176 הרשעות תעבורה, מתוכן ארבע הרשעות בנהיגה ללא רשיון. בנוגע למצבו הרפואי של המערער ציינה ב"כ המשיבה כי בית משפט קמא היה ער למצבו והתחשב בו, אולם אין מקום להתחשבות נוספת לאחר שהמערער עבר עבירה של נהיגה בפסילה. היא הוסיפה כי תסקיר שירות המבחן מהווה המלצה ובית המשפט אינו מחויב לקבלו, ובמקרה זה נימק בית המשפט את החלטתו לדחות את ההמלצה. עוד טענה ב"כ המשיבה כי קיימת חומרה מיוחדת בכך שהעבירה בוצעה במשאית. שני הצדדים הפנו לפסיקה.

דין והכרעה

4. העבירה של נהיגה בפסילה היא עבירה חמורה, ונפסק לא אחת שהיא מצדיקה הטלת עונש מאסר בפועל, אם כי לבית המשפט שיקול בעניין זה, המאפשר גם הימנעות מהטלת עונש מאסר או ריצוי המאסר בעבודות שירות במקרים המתאימים.

במקרה זה לא ניתן היה להטיל על המערער מאסר לתקופה קצרה יותר או מאסר בעבודות שירות, שכן לחובתו מאסר על תנאי בר הפעלה. בית המשפט הטיל למעשה את עונש המאסר המינימלי שניתן היה בנסיבות הקיימות, שכן תקופת המאסר שנגזרה על המערער בתיק זה היא שווה וחופפת את התנאי שהופעל נגדו. באופן תיאורטי קיימת גם אפשרות להאריך את התנאי ולא להפעילו, אולם אינני סבורה שהיה על בית המשפט לפעול כך: הארכת תנאי בר הפעלה היא אמצעי חריג הנעשה לעיתים רחוקות, בנסיבות המצדיקות זאת. המערער שבפני בחר לעבור עבירה של נהיגה בפסילה על אף קיומו של תנאי בר הפעלה. התסקיר שהוגש בעניינו לא היה חיובי והצביע על קושי בנטילת אחריות. בנסיבות אלו אין המערער ראוי לכך שהתנאי נגדו יוארך ולא יופעל. מה גם שהארכת התנאי אינה מאפשרת הטלת עונש מאסר לתקופה קצרה יותר, כך שהמערער ימצא, למעשה, ללא עונש מוחשי בגין עבירה חמורה שעבר.

5. זאת ועוד: ב"כ המערער טען כי זוהי הרשעתו הראשונה של המערער בנהיגה בפסילה. עובדה זו אכן נכונה, אולם למערער מספר הרשעות קודמות בעבירה של נהיגה כאשר רשיון הנהיגה אינו בתוקף. בעבירה נשוא התיק הנוכחי לא חודש הרשיון מאז שפקע בשנת 2008 ועד ביצוע העבירה בשנת 2016. כאשר מדובר באי חידוש רשיון לתקופה כה ממושכת של כשמונה שנים ויותר, לא ניתן לראות את העבירה כעבירה טכנית, והפער המהותי שבין עבירת הנהיגה ללא רשיון בתוקף לבין נהיגה בפסילה הולך ומצטמצם.

בנוסף, למערער הרשעות תעבורה רבות. אמנם ניתן להניח שמי ששימש ארבעים שנה כנהג מקצועי יצבור במהלך השנים הרשעות תעבורה כלשהן, אולם גם כך 176 הרשעות אינן עניין של מה בכך. עיון ברישום הפלילי מצביע על כך שהחלק מההרשעות הן בעניינים טכניים (כגון הובלת מטען בתפזורת), אולם המערער הורשע גם

בעבירות מהותיות, כגון אי ציות לתמרורים שונים, נהיגה במהירות מופרזת ועוד. גם חלק מהעבירות ה"טכניות" הן כאלה שיש בהן כדי לגרום סכנה: הובלת מטען חורג, משקל העולה על המותר, מערכות רכב בלתי תקינות וכדומה. כך שגם אם אין בעברו של המערער עבירות מן החמורות ביותר, עדיין מדובר בעבר מכביד. בנוסף לחובת המערער הרשעות בעבירות פליליות, והוא נדון פעמיים לעונשי מאסר בעבודות שירות. עובדת היותו של המערער נהג משאית מקצועי מסבירה, אולי, חלק מהעבירות שבעברו, אך מאידך היא מטילה עליו חובת זהירות מוגברת, בשל הסכנה הנשקפת ממשאיות.

6. מכל האמור עולה כי צדק בית משפט קמא כאשר נמנע מלהאריך את המאסר המתונה נגד המערער, והטיל עליו מאסר בפועל. בשל התנאי שהופעל, כאמור, לא ניתן להפחית את משך המאסר או לבחון אפשרות שירוצה בעבודות שירות.

לא מצאתי להתערב גם ברכיבי הענישה האחרים.

הערעור נדחה.

ניתנה היום, כ"ו אייר תשע"ז, 22 מאי 2017, בנוכחות הצדדים.